

מצב ציוני ולא קולוניאלי

יותר מבית בירושלים

מחודשת, על חלקיה "הערביים" כחלק מהאוטונומיה ואף כבירת פלשתינ חס וחלילה. וזו כוונה פוליטית רחמנא ליצלן ולנו היא אסורה מטעמי דימוקרטיה וטעמי שוויון הירודים לתהילה בחלק זה של העולם.

על כן ייאמר במפורש ובייחוד באונוי הלוחמת לחרות פלשתינ, שולמית אלוני ועמיתה שהפגנתם למנוע מגורי יהודים בכל חלקי העיר וקריאתם באונוי ערבים שמגורים כאלה הם פרובוקציה, עלו בכיעורם אף על הגרוטסקה המאוסה המתחוללת עכשו על הבמה פוליטית-מפלגתית. באזניהם יש לומר בפשטות: נכון, אין סימטריה בין זכויותינו וזכויותיהם, כי על כן ציונים אנו כשם שאין סימטריה ושוויון בחוק השבות, כן אין סימטריה ושוויון בזכות ההתיישבות בארץ, כי על כן ציונים אנו.

אמת נכון, רבבת ערבים אם תבוא היום לגור, להקים שכונה בתל אביב, ברמת-אביב לא נראה זאת בעין יפה ונדרחה זאת גם בדרך לא יפה. כי עריין נמשך המאבק על גורלה של הארץ כולה, לא כל שכן ירושלים, כי מדינת ישראל היא עריין מדינת חלוץ לעם היהודי החוזר אליה, מדינה נאבקת מאז הוקם כפר ראשון, שעורר התנגדות ועד שחרור ימין הירדן (מהשמאל מתייאשים).

רב מזה: מי שישאיר חלקי ירושלים בנוסח הארלם לכושים או סוּטו לשחורים בדרום אפריקה, מלחמה הוא מכין. ומי שירחיב את היישוב היהודי ביהודה ובשומרון ובירושלים כקביעת עובדה גם דמוגרפית, רבים הסיכויים שאת השלום הוא בונה בארץ, שלום של השלמה מצד הערבים שהכרירה ביריהם להגר לאחת מהמולדות הערביות שלהם כהגר יהודים מרוסיה ומחר גם מארה"ב למולדת היחידה של העם היהודי, ארץ-ישראל או לדבוק בחיים אזרחיים כשווי זכויות בישראל. ואו או אז עם השלמה זו, דין ערבי במדינה היהודית, בישראל, כדין יהודי בצרפת או בארה"ב, יגור כאשר ירצה. אך לא כל עוד ניטש המאבק על ארץ ישראל או פלשתינ.

ואחרון אחרון רוחק מלהיות חביב: "חוצפה" כינתה זאת גאולה כהן, וזה כינוי עדין כלפי ההפגנה שערכו שריר ועמיתיו הלוחמים נגד היהודים שיצאו לגור באותו בניין שנרכש כדין, להפגין לעיני ערביי העיר העתיקה ולהסיתם בגלוי נגד היהודים הפרובוקטורים.

אילו הלכתי בברכיהם הייתי יוצא בראש קבוצה נגדית של דואגי צדק ושוויון למחנה פליטים בשומרון, למשל, ומשלחם לקיבוץ הצדיקים מעברות או לעין הוד של האמנים נערצי שריר ושולמית אלוני ומצביע על תושביהם: הנה הפרובוקטורים היהודיים, הם לא רכשו את ארמות הערבים כי אם פשוט התיישבו לאחר בריחתם של בעלי הארמות ההם, בריחתם ל... סאברה ושתילה, וקצת יושבי עין הוד הערבית עדיין יושבים בחושות חרבות ליד הווילות של האמנים השמאלנים כואבי השוויון והצדק. הם באמת לא פרובוקטורים אלא פשוט שורדים בתכלית הפשטות של המונח שלא כבחורי הישיבה "עטרת כהנים" המבקשים לגור בנכס שנרכש ולא בכוח צבאי דווקא.

וגם זאת להשלמת התמונה כבמימדים היסטוריים: ראו נא ראו כיצד חברו נא יחדיו הצלב וחצי הסהר לאחר דורות של שנאה וטבח הדדיים בארץ הזאת. כיצד חברו יחד בסיועם של הפרובוקטורים היהודיים האמיתיים (אמיתיים ולא כנים) נגד הרחבת היישוב היהודי מחוץ לגיטו, גם נגד גיטואיזציה של הנוצרים או המוסלמים. ביחוד הנוצרים ההם חייבים לכרוע בדרך בפני נס התחיה האמיתית של העם היהודי שממנו לקחו את משיחם, עם שהוכה ועונה מאות בשנים על כל צלבי (הקס) אירופה. יאמינו במשיחם כאשר יאמינו. חופש הפולחן מובטח להם כאשר לא היה מעולם. ואין צריך לומר מה חסר טעם וכנות הוא הטיעון נגד העיתוי: דווקא בפסחא...

אמת נכון, פסחא היה מקור השנאה ליהודים ההסתה ועלילת-הדם. עלילות הדם תמיד התרחשו ערב פסח כנקמה על עלילתם הראשונה האוונגלית. החידוש היום הוא בכך שהמעלילים הם יהודים. בעיני האויב הערבי הנוצרי המוסלמי כל הציונות היא פרובוקציה גדולה ובעיני נוצרים רבים במיוחד עצם קיומנו אחרי ישו היא התגרות ופשע ותחיתנו בארץ ישראל ובירושלים כמעט מכת מוות לדוגמות נוצריות מסוימות.

משיח השקר, המומר יעקב פרנק, עמד לפני 200 שנה בעיר לבוב כעדר-מלך במשפט פומבי להעיד בדם לשימוש במצות כפרובוקציה המצווה בתלמוד. כך עומדים היום אתם יוסי שריר שולמית אלוני כערי האויב בעלילת דם נגד יהודים הרוצים לגור בירושלים שלהם. אם אנחנו לא נשב במלוא רוחב, עומק וגובה ירושלים, אתם לא תשבו בתל אביב. אביבכם יהיה לתל, קיצכם לקץ, חורפכם לחרפה. וכל טיפת דם מגוף היהודים המבקשים לגור בעיר העתיקה כדת וכדין בעיר דוד בנאות דוד, על ראשכם ראשי המסיתים. ולא יהיה לנו פתחון-פה נגד סנטורים אמריקנים המאיימים עלינו ולא לראשונה בלחצים דולריים, עם תביעותיהם במישרין או בעקיפין ביחוד לאחר כל ביקור שלהם כאן חופפים. במקרה" את תביעותיו של דדי צוקר. כמוהן כ"רבני מינכן" שתבעו מקיסר גרמניה לא להניח לר"ר הרצל לכנס קונגרס ציוני פרובוקטיבי בגרמניה. כמוהן היהודים האנגליים שמחו בעמודים שלמים של הטיימס הלונדוני נגד הצהרת בלפור וגרמו לשינויים לרעתנו בנוסח ההצהרה. לכאורה זמנים שונים, בעיות אחרות. במהות: אותו אוסי, אותו קו ראשיתו הגנטי כנראה ב - דתן ואבירם. עיקר שכחתי: שמא עלי להתנצל בפני קוראי על שאינני כותב על המשברים הממשלתיים והמפלגתיים ועל העיסקות הירועות: מוקצה מחמת מיאוס.

בירושלים יוכרע הכל. כך היה וכך ישוב להיות.

"עיר שחבורה לה יחדיו" כתוב בתהילים במזמור ירושלמי. מרבים היום להשתמש בפסוק זה אם כי לא כמכוון במקור. היום מיישמים זאת על יחסי עמים ודתות בעיר. במקור הכוונה המפורשת: יחדיו - שבטי ישראל, ולא היה עולה על דעתו של המשורר לכלול בכך פלישתים, עמונים, או עובדי עבודה זרה כלשהי.

אילו רצינו ליישם את כוונת הפסוק לימינו היינו חייבים להבין "יחדיו" - את היחד של יוצאי גלויות ליטא, מרוקו, ארה"ב, עיראק או בהקשר אחר: דתיים, חילוניים, חרדים, רפורמים. ואם תתבונן לפיצולים הרבים בקרב החרדים עצמם תוכל אף להפליג בדמיוןך ולראות ב"יחדיו" אוטופיה של חיי יחד של "מתנגדים" ו"חסידים" או "ליטאים" ו"חברניקים", או: חסידי גור וחסירי בעלו. אוטופיה - אך עדיין בגדר שבטי ישראל שעיר זאת, ירושלים, מחברת אותם.

אך כאמור, במציאות שלא כבפסוק, "יחדיו" זה חל, אם לברכה אם לקללה, אך בפועל כפרי היסטוריה ארוכה ומסוכנת - על מוסלמים ונוצרים. ואלה, ביחוד הנוצרים, מפוצלים אף הם לעדותיהם לפעמים עוינות עד מאוד זו את זו.

והיא לא סתם מחברת כולם יחדיו. היא גם כפי שאומרים בלי הרף ובלי דיוק, קדושה על הכל או לשלוש הדתות. לא מדויק, למה? כי אין מכנה משותף לקדושתה לנו ולקדושתה לאיסלם ולנצרות. לאלו השתיים היא קדושה מכוח מקרים שארעו, על כל פנים מאמינים הם שארעו למחוללי אמונותיהם. צליבתו ותחיתו של ישו באמונת הנוצרים, עליותו של מוחמד השמימה בחלומו באמונת האיסלם. לנו קדושתה איננה נעוצה במיתוסים ובחלומות, כי אם במציאות היסטורית, גם דתית, תרבותית, יוצרת, ממלכתית ומרכזית בחזון העתיד. לא "ותיקן" ולא "מכה" כי אם בירת העם והארץ בעבר ובעתיד.

על כן: קדושה לנצרות ולאיסלם? נכון. זה לא טוב אבל נכון מה לעשות? חובה לכבד אמונותיהם כל עוד הן מסתפקות בתחומי האמונה והפולחן כשורשיהן, מעבר לפוליטיקה ולהיסטוריה (מיתוס וחלום הם מעבר להיסטוריה. חזון הוא פרי היסטוריה ויוצר היסטוריה). הברל זה בין סוגי הקדושה טושטש וגורם לאי הבנות גם בתוכנו.

רובע יש בירושלים והוא מכונה "הרובע היהודי". האזוונים אינן שומעות, פשוט אינן שומעות מה שהפה ממלמל. על כן אנא, הטו אוזן - אם אפשר אוזן ימין או מוטב שתי האזוונים יחדיו, לנאמה: רובע יהודי בירושלים. לא בפראג, לא בלונדון, כי אם בירושלים. נסו נא לומר: רובע רוסי במוסקבה או רובע צרפתי בפאריז...

לא שאינני יודע איך נוצר הביטוי. בעקבות החורבן והגלות והאיסור על יהודים לגור בירושלים (מקור האיסור בעיקר נוצרי). אחר כך, מתוקף הרוב הלא יהודי בה וצימצום המגורים היהודים צמוד לסמל החורבן, לכותל. ניחא, או לא ניחא אבל כורח מילא. אבל היום - לאחר שהרובע נחרב, נעזב ולאחר שירושלים שוחררה והפכה לבירת ישראל מה פתאום רובע יהודי?

וודאי שצריך היה לשקמו מחורבנו וכן נעשה ויפה נעשה, אבל להנציחו בשם זה? יתירה מכן: יש ברובע היהודי אפילו רחוב היהודים... אילו היינו עם נורמלי או לפחות עם שמי כאחינו השמיים היקרים, הלא היינו בעת שחרור העיר, לא חלילה הורגים כפי שעושים הם, כי אם מגרשים את מחריבי הרובע היהודי במלחמת העצמאות, היא מלחמת ההתגוננות מטבח טוטאלי. אך אנחנו עם לא נורמלי, וסוד זה נתגלה עד מהרה על ידי האויב, ביחוד כשהשארנו אותו בהר הבית (הבית! איזה בית?) והם מתכוננים לנצל אנומליות זו שלנו עד תום, עד תומנו.

אף על פי כן, היה ברור לנו שבירושלים חייבים מהר ובעוצמה ככל האפשר (והציונות הוכיחה פעמים הרבה שהאפשר נרחב יותר מהנראה לעין הבלתי מצוידת ברצון ציוני) לייחד אותה. כן, פשוט, זו המלה ללא רתיעה והסוואה ככשרה לחלוטין: לייחד את הארץ (דמוגרפית לא דתית) ולייחד את העיר. ודווקא הציונות המעשית, זו שהתנגדה גם להרצל ויורשיו חסידי הציונות המדינית, התנגדה להכרזות וגרסה במקומה - עשייה, קביעת עובדות בשקט, זו מתנגדת לעשייה ציונית בעיר בפועל? בלי אלימות חלילה ובלי צו ממלכתי של הפקעה חלילה כי אם בשיטת קק"ל ממש: קונים מולדת וחלקי מולדת ובונים בתים במולדת. ובאונוי יהודי מאמין הדבק בתורת משה יש וראי צליל מיוחד גם לביטוי: קונים אדמה ובית בארץ המובטחת. יש גם תקדימים לכך. אברהם קנה מערה בארץ המובטחת. דוד קונה חלקה בהר-הבית המובטח כמוכן ובכל זאת הוא קונה אחרי הכיבוש הצבאי. יפה. הקושאנים אמנם לא הועילו ושללו מירינו אף מקומות אלה, גם כניסה אליהם לשם תפילה נאסרה.

הנה קמו יהודים, וראי כשרים מבחינה דתית - לא חלילה מגדלי חזירים - כשרים מבחינה ממלכתית, אמנם בחורי "ישיבה" אך ממלאים חובת שרות צבאי - והם רוכשים דירות ברובע המכונה נוצרי, רוכשים בכסף מלא שבמלא. לא כיבוש צבאי, לא מכוח הפקעה כי אם על דרך אורחית ביותר. 150 איש ואשה וילד נכנסים לגור, יתכן שבמצב של סכנה קצת יותר רבה מאשר בסביבות "צוותא" שבתל-אביב. אמת נכון, אל ניתמם: לא מצוקת דיור הביאתם לשם, תוך תוכם של חלקי עיר צפופי אוכלוסיה לא כל כך יהודית ולא כל כך ציונית. אמת נכון הם באו מרצון של ייחוד העיר. אע"פ שהמאמצים לכך ראשיתם לפני שנים, נודעת חשיבות מיוחדת לעשייה זו בשעה שמתחרשים הריבורים, הריבורים הרעים על חלוקה